

AVRUPA BİRLİĞİ YENİ YÖNETİM KADROSUNA KAVUŞTU

Hazel ÇAĞAN ELBİR

Analist

Analiz No : 2019 / 21

05.08.2019

Aylardır Avrupa gündemini meşgul eden konulardan biri Avrupa Birliği (AB)ne yön veren önemli pozisyonlara kimlerin geleceğiydi. Bu soru geçtiğimiz ay yanıt buldu. 23-26 Mayıs 2019 tarihlerinde gerçekleştirilen Avrupa Parlamentosu seçimlerinden sonra Avrupa Komisyonu Başkanlığı, Avrupa Merkez Bankası Başkanlığı, Avrupa Konseyi Başkanlığı ve Avrupa Parlamentosu Başkanlıklarının kimler tarafından yürütüleceği Avrupa Parlamentosunun onaylaması sonucunda kesinleşti.

2 Temmuz 2019 tarihinde 5 önemli pozisyon için zirve görüşmeleri başladı. Zirvede ilk gün bu beş pozisyon için adayların isimlerinin üzerinde bir mutabakata varılamamıştır. AB devlet başkanları bir karara varmak için uzun saatler süren mesai harcamışlardır. AB liderleri kapalı kapılar arkasında yönetimi oluştururken, parlamentoda alışılmışın dışında gelişmeler ortaya çıkmıştır. Avrupa Parlamentosunda ilk defa bir aşırı sağ grup olan ID (İng. *Identity and Democracy* – Kimlik ve Demokrasi) kurulmuştur. Söz konusu sağ grup 73 parlamenterden oluşmaktadır. İki büyük aşırı sağ parti önderlik yapmıştır. Biri Marine Le Penin partisi, Ulusal Cephe (Fr. *Front National* – İng. *National Front*) diğeri de İtalyanın Salvininin Lig Partisidir. Bunlara yedi AB ülkesinden aşırı sağ partiler katılmıştır. Bu aşırı sağ grup parlamentonun %10nu oluşturmaktadır. Parlamentoda 5. Sırada bulunmaktadır.

Avrupa basınında seçimlerden sonra çıkan genel değerlendirmeler aşırı sağ hareketin Avrupa genelinde en başarılı siyasi hareket olduğu yönündedir. Diğer hareketler ise bir durgunluk içerisindedir, örneğin sol kaybolmaya yüz tutmuştur. Avrupa Parlamentosunda aşırı sağın güçlenmesinin nedenleri olarak da yine üç temel gelişmenin neden olduğu ifade edilegelmektedir.

2004te 10 ülkenin Avrupa Birliğine dahil olması: Milyonlarca eski doğu bloğu vatandaşı batılı oldu. Mevcut ekonomik durum daha da fazla paylaşıma açılmıştır. Özellikle orta sınıfın payına düşen AB fonlarında azalma gözlemlenmiştir ve bu büyük bir memnuniyetsizlik yaratmıştır. 2004ten bu yana söz konusu memnuniyetsizlik

süregelmektedir.

2008 krizinin yaşanması: Ekonomik sıkıntılar, kemer sıkma politikaları, hükümetler bunu izlemiştir. Bu da halkın orta kesimini darboğaza itmiştir.

Göçmen krizi: Ekonomik zorlukların devamına paralel olarak aşırı sağın güçlenmeye devam edeceği de tahmin edilmektedir. Merkez sağ merkez sol partiler sosyal ve ekonomik çare bulamadıkları sürece de bu eğilimin devam edeceği tahmin edilmektedir. Bu durum Birlik içindeki göçmenlerin varlığını tehdit etmektedir.

Seçimlerden sonra önemli karar mekanizması Avrupa Konseyi dikkat çekmektedir. Avrupa Konseyini oluşturan devlet başkanları tarafından bir zirve oluşturulmuştur. 2 Temmuzdan sonraki günlerde zirve çalışmaları sürmüştür. Çalışmalar sonucunda Avrupa Konseyi Başkanı olarak Donald Tuskın görevini Belçika Başbakan Charles Michel seçilmiştir. Dışişleri ve Güvenlik Politikasından Sorumlu Yüksek Temsilci Federica Mogherini yerine de İspanyol Dışişleri Bakanı Joseph Borrell seçilmiştir.

Yeni pozisyonlar arasında Avrupa Komisyonu Jean-Claude Junckerin yerine Alman Savunma Bakanı (bu göreve getirilen ilk kadın) Ursula von der Leyen seçilmiştir. Von Der Leyen, bu göreve getirilen ilk kadın siyasetçidir. Merkelin güvenini kazanan Ursula von der Leyenin Angela Merkelden sonra Almanya Şansölyesi seçilme ihtimali de Alman kamuoyunda konuşulmaktadır.

Önümüzdeki beş yıl boyunca, Avrupa Komisyonu Başkanlığına Ursula von der Leyen uygun görülmüştür. Bu durum, Türkiye açısından tüm olasılıkların en iyisi olarak değerlendirilebilir. Çünkü Savunma Bakanlığı yapmış biri olarak von der Leyen, Türkiyenin AB için stratejik öneme sahip bir devlet olduğunu bilmek durumundadır. Daha önce spitzenkandidat[1](ipi göğüsleyen aday) olarak gösterilen EPP (İng. *European Peoples Party* Avrupa Halk Partisi) Manfred Weber Türkiyenin AB üyelik sürecine yönelik yaptığı açıklamalar ve aşırı sağ duruşunu devamlı olarak vurgulamış bir siyasetçidir. EPPnin adayı olarak ön plana çıkan Weberin Avrupa demokratik sisteminin işleyişi sonucu seçilememesi ise spitzenkandidat sisteminin ve politik deneyin sonu olarak değerlendirilmektedir.[2] 2019 seçim sonuçlarıyla beraber, bir aday favori aday olarak gösterilse dahi Avrupa Parlamentosundan en fazla oyu alamazsa Avrupa Konseyi bir ay içerisinde yeni bir adayı öne çıkarır ve seçim süreci daha önce olduğu gibi işler. Avrupa Komisyonu Başkanının alacağı kararlar yaklaşık 500 milyon insanı doğrudan etkileyecektir. Avrupa Birliğinin diğer ülkelerle olan siyasi ve ekonomik ilişkileri göz önünde bulundurulduğunda ise Avrupa Komisyonu Başkanının kararlı etkili olacaktır.

Yeni Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyenin önümüzdeki dönemde gündemini meşgul edecek hususlar ise Von der Leyenin kariyeri için başat konulardır. Avrupa Birliği için en önemli hususlardan biri demokratikleşme sürecidir. Kimi Avrupalıya göre Avrupa demokratikleşmesi[3]Ursula von der Leyenin adının kapalı kapılar ardında belirlenmesi ve sürecin şeffaflıktan uzak olması dolayısıyla zarar görmüştür. Diğer taraftan değerlendirildiğinde, eğer sürecin şeffaflığına bir müdahale söz konusu olsa da, spitzenkandidat olarak öne sürülen isim Manfred Weberin yalnız Türkiyeye yönelik dışlayıcı söylemleri dolayısıyla değil, Avrupa yükselen aşırı sağın Avrupada endişe

yaratmasının önüne geçilmiştir. Tarih ayrıca göstermiştir ki, Hitler de demokratik bir sürecin sonucunda seçimlerden galip çıkmıştır. Avrupa Birliği de Kıta Avrupasında son dönemde yükselişe geçen aşırı sağ partilerin güçlenmesinden endişe duyduğunu ifade etmektedir. Avrupa Birliğinde demokratikleşmenin bir organı olan Avrupa Parlamentosunun önemli bir eksiği yasa teklifinde bulunamamasıdır. Von der Leyen bu konuya ilişkin planlarını seçim vaatleri arasında sıralamıştır.

Von der Leyenin gündeminde demokratikleşme dışında başka konular da dikkat çekmektedir. Avrupa gündeminden kolay kolay düşmeyecek Brexit, Von der Leyeni meşgul edecek gibi görünmektedir. Çünkü bu aşamada Birleşik Krallıkla yaşanacak ayrılığın etkileri diğer alanları da etkileyecektir. Brexitin etkileyeceği alanlar da dış politika ve güvenliktir. Güvenlik kalemi gündeme geldiğinde ise AB ordusu oluşturulması fikri ABDnin bu konudan rahatsızlık duyduğunu akıllara getirmektedir. Ordu fikrinin AB tarafından benimsenmesi ve kabul edilmesi durumu ise AB Komisyon Başkanı için önemli bir başarı anlamına gelmektedir.

Göç, iklim değişikliği, AB içindeki ekonomik ve sosyal durum ırkçılıkla ve yabancı düşmanlığı ile mücadele Avrupa Birliğinin uzun zamandır gündemini işgal eden alanlardır. Her ne kadar Von der Leyenin tüm bu konularda tutumu açıklık kazanmış olmasa da bunlar AB içindeki tüm kurumların çalışma mekanizmasını etkileyecek başat konulardır.

ECB (İng. *European Central Bank* – Avrupa Merkez Bankası)ın başına ise Christian Lagarde gelmiştir. IMF (İng. *International Monetary Fund* – Uluslararası Para Fonu) Başkanlığından sonra ECB Başkanlığına kesin gözüyle bakılan Lagardeın mevcut Euro Bölgesi politikasında önemli bir değişikliğe gideceği beklenmemektedir.[4]

Avrupa Konseyi Başkanlığına Polonyalı Tuskun yerine de Belçika Başbakanı Charles Michel seçilmiştir. Avrupa Konseyi Başkanı seçilen Michel, Avrupa Birliği Konseyi toplantılarına liderlik yapacak, rapor sunacak ve AB içinde fikirbirliği sağlanmasına Zemin hazırlayacak ve ABnin liderler seviyesinde temsil edecektir.[5]

4. Büyük makam ise Avrupa Parlamentosu Başkanlığıdır. Avrupa Parlamentosu Başkanlığı 3 Temmuzda oylanmıştır ve oylamanın sonucunda Sosyal Demokratların adayı David Maria Sassoli seçilmiştir.[6]EPP adayı Manfred Weber bu pozisyon için de şansını zorlamıştır. Weberin bu seçimi de kaybetmesi kendi adına büyük bir hezimet, ırkçılık ve yabancı düşmanlığı ile mücadele bakımından da umut verici bir ışık olarak değerlendirilebilir.

Avrupa Parlamentosu ve AB içindeki önemli pozisyonlar için yapılan seçimler dikkate alındığında, Avrupa Birliğinin kuruluşundan bu yana ilk defa etkinliğini kaybettiği görülmektedir. Avrupa Parlamentosu dışında büyük devletlerin politikacılarının kendi aralarında yaptıkları tercihler sonucu bazı adaylar belirlenmiştir. Bundaki sebep de Avrupa Parlamentosu bu seçimlerde bunu engelleyebilecek mutlak gücü barındıran bir partiye sahip değildir. Bu da Avrupa Birliğinin ne kadar bölünmüş bir durumda olduğunu ortaya koymaktadır.

Fotoğraf: https://www.bundesregierung.de/breg-en/federal-government/cabinet/ursula-von-der-leyen

[1]European Elections 2019: What is a Spitzencandidat?, *EuroNews*, 24 Mayıs 2019, https://www.euronews.com/2019/04/24/european-elections-2019-what-is-a-spitzenkandidat

[2]Spitzenkandidaten: Is This The End of the Political Experiment?, EuroNews, 18 Temmuz 2019, https://www.euronews.com/2019/07/17/spitzenkandidaten-is-this-the-end-of-the-political-experiment

[3]Yeni AB Komisyonu Başkanı olacal Von der Leyeni Bekleyen 7 Büyük Mücadele Alanı, EuroNews.com, 30 Temmuz 2019, https://tr.euronews.com/2019/07/29/yeni-ab-komisyonu-baskani-olacak-von-der-leyen-i-bekleyen-7-buyuk-mucadele-alani

[4]ECB, Lagarde Dönemine Hazırlanıyor, dünya.com, 15 Temmuz 2019, https://www.dunya.com/finans/haberler/ecb-lagarde-donemine-hazirlaniyor-haberi-449918

[5]Avrupa Birliğinin En Önemli Dört Koltuğunun Adayları Belirlendi, *independentturkish.com*, 3 Temmuz 2019, https://www.independentturkish.com/node/47841/dünya/avrupa-birliğinin-en-önemli-dört-koltuğunun-adayları-belirlendi

[6]Avrupa Parlamantosunun Yeni Başkanı Sassoli Oldu, aa.com.tr, 3 Temmuz 2019, https://www.aa.com.tr/tr/dunya/avrupa-parlamentosunun-yeni-baskani-sassoli-oldu/1522170

Yazar Hakkında :

Hazel Çağan-Elbir AVİM'de analist olarak çalışmaktadır. Çağan-Elbir, Atılım Üniversitesi Politik Ekonomi bölümünde doktora çalışmalarına devam etmektedir.

Atıfta bulunmak için: ELBİR, Hazel ÇAĞAN. 2026. "AVRUPA BİRLİĞİ YENİ YÖNETİM KADROSUNA KAVUŞTU." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Analiz No.2019 / 21. Ağustos 05. Erişim Kasım 22, 2026. https://avimbulten.org/public/tr/Analiz/AVRUPA-BIRLIGI-YENI-YONETIM-KADROSUNA-KAVUSTU

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır